Zbierka súdnych rozhodnutí

NÁVRHY GENERÁLNEHO ADVOKÁTA
HENRIK SAUGMANDSGAARD ØE
prednesené 20. mája 2021 [1]

Vec C-836/19

Toropet Ltd
proti
Landkreis Greiz

[návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Verwaltungsgericht Gera (Správny súd Gera, Nemecko)]

„Návrh na začatie prejudiciálneho konania – Verejné zdravie – Zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov neurčených na ľudskú spotrebu – Nariadenie (ES) č. 1069/2009 – Článok 7 ods. 1 – Kategorizácia odrážajúca úroveň rizika pre verejné zdravie a zdravie zvierat – Článok 10 písm. a) a f) – Materiál kategórie 3 – Rozklad, znehodnotenie a prítomnosť cudzorodých častíc v materiáli – Povinnosť preradenia materiálu do kategórie 2 – Článok 9 písm. h) – Článok 4 ods. 1 a 2 – Povinnosť kontrolovať prevádzkovateľov od zberu po použitie alebo odstránenie vedľajších živočíšnych produktov“

I. Úvod

1. Prejednávaný návrh na začatie prejudiciálneho konania, ktorý podal Verwaltungsgericht Gera (Správny súd Gera, Nemecko), sa týka výkladu nariadenia (ES) č. 1069/2009 [2], pokiaľ ide o vedľajšie živočíšne produkty, konkrétnejšie o preradenie vedľajších živočíšnych produktov, ktoré už nespĺňajú požiadavky kategórie, do ktorej boli pôvodne zaradené, do nižšej kategórie.

2. Tento návrh bol podaný v rámci sporu medzi spoločnosťou Toropet Ltd a Landkreis Greiz (Krajinský okres Greiz, Nemecko) týkajúceho sa rozhodnutia Landkreis Greiz preradiť určité vedľajšie živočíšne produkty kategórie 3 do kategórie 2 a následne ich odstrániť z dôvodu, že boli zmenené plesňami, hnilobou a cudzorodými časticami.

[1] Jazyk prednesu: francúzština.

[2] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002 (nariadenie o vedľajších živočíšnych produktoch) (Ú. v. EÚ L 300, 2009, s. 1).

3. Z dôvodov uvedených ďalej v texte zastávam názor, že vedľajšie živočíšne produkty pôvodne zaradené do kategórie 3, pri ktorých už nie je dodržaná úroveň rizika zodpovedajúca tejto kategórii, a to v dôsledku rozkladu alebo znehodnotenia alebo zmiešania s cudzorodými časticami, sa musia preradiť do nižšej kategórie. [3]

II. Právny rámec

A. Právo Únie

1. Nariadenie č. 1069/2009

4. Odôvodnenia 11, 29 a 38 nariadenia č. 1069/2009 znejú takto:

„(11) … Mali by [sa] jasne ustanoviť hlavné ciele predpisov o vedľajších živočíšnych produktoch, a to kontrola rizík pre verejné zdravie a zdravie zvierat a ochrana bezpečnosti potravinového a krmivového reťazca. Ustanovenia tohto nariadenia by mali umožniť dosiahnutie uvedených cieľov.

…

(29) Vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty by sa na základe posúdenia rizík mali zatriediť do troch kategórií odrážajúcich stupeň rizika, ktoré predstavujú pre verejné zdravie a zdravie zvierat. Zatiaľ čo vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty predstavujúce vysoké riziko by sa mali používať len na účely mimo krmivového reťazca, ich používanie s nižšou mierou rizika by za bezpečných podmienok malo byť povolené.

…

(38) Vedľajšie živočíšne produkty by sa mali používať len pokiaľ sa riziká pre verejné zdravie a zdravie zvierat minimalizujú počas ich spracovania a uvádzania odvodených produktov vyrobených na základe vedľajších živočíšnych produktov na trh. Pokiaľ toto nie je možné, vedľajšie živočíšne produkty by sa mali odstrániť za bezpečných podmienok. … Vo všeobecnosti by mali byť pre nižšie rizikové kategórie dostupné aj možnosti vyššej rizikovej kategórie, okrem prípadov, keď sa uplatňujú osobitné okolnosti vzhľadom na riziko súvisiace s niektorými vedľajšími živočíšnymi produktmi.“

5. Článok 2 ods. 1 písm. a) tohto nariadenia znie:

„1. Toto nariadenie sa uplatňuje na:

a) vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty, ktoré podľa právnych predpisov Spoločenstva nie sú určené na ľudskú spotrebu,…“

[3] Nižšie kategórie sú kategórie 1 a 2 zahŕňajúce tzv. materiál, ktorý predstavuje vysoké riziko a spĺňa prísnejšie požiadavky. Z rozhodnutia vnútroštátneho súdu vyplýva, že materiál, o ktorý ide vo veci samej, nezahŕňa materiál kategórie 1, ktorý predstavuje najvyššie riziko, a tak došlo k jeho preradeniu do kategórie 2.

6. Článok 4 uvedeného nariadenia, nazvaný „Počiatočný bod výrobného reťazca a povinnosti“, v odsekoch 1 a 2 stanovuje:

„1. Ihneď potom, ako prevádzkovatelia vyrobia vedľajší živočíšny produkt alebo odvodený produkt, ktorý spadá do rozsahu pôsobnosti tohto nariadeni[a], označia ho a zabezpečia, aby sa s ním nakladalo v súlade s týmto nariadením (počiatočný bod).

2. Prevádzkovatelia zabezpečia, aby vo všetkých fázach zberu, prepravy, nakladania, ošetrenia, transformácie, spracovania, skladovania, uvádzania na trh, distribúcie, používania a odstraňovania v podnikoch pod ich kontrolou vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty spĺňali požiadavky tohto nariadenia, ktoré sa týkajú ich činností.“

7. Článok 7 tohto istého nariadenia, nazvaný „Kategorizácia vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov“, v odseku 1 stanovuje:

„Vedľajšie živočíšne produkty sa v súlade s článkami 8, 9 a 10 rozdelia do osobitných kategórií, ktoré odrážajú úroveň rizika pre verejné zdravie a zdravie zvierat vznikajúceho pri uvedených vedľajších živočíšnych produktoch.“

8. Článok 9 nariadenia č. 1069/2009, nazvaný „Materiál kategórie 2“, v bodoch d) a h) stanovuje:

„Materiál kategórie 2 zahŕňa tieto vedľajšie živočíšne produkty:

…

d) produkty živočíšneho pôvodu vyhlásené za nevhodné na ľudskú spotrebu v dôsledku možnej prítomnosti cudzorodých častíc v týchto produktoch;

…

h) vedľajšie živočíšne produkty okrem materiálu kategórie 1 alebo materiálu kategórie 3.“

9. Článok 10 tohto nariadenia, nazvaný „Materiál kategórie 3“, v písmenách a) a f) stanovuje:

„Materiál kategórie 3 zahŕňa tieto vedľajšie živočíšne produkty:

a) jatočné telá a časti tiel zabitých zvierat alebo, v prípade zveri, telá alebo časti usmrtenej zveri, ktoré sú podľa právnych predpisov Spoločenstva vhodné na ľudskú spotrebu, ale nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov;

…

f) produkty živočíšneho pôvodu alebo potraviny obsahujúce produkty živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov alebo v dôsledku výrobných alebo baliacich nedostatkov alebo iných nedostatkov, ktoré nepredstavujú žiadne riziko pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat;

…“

10. Článok 14 uvedeného nariadenia, nazvaný „Odstraňovanie a použitie materiálu kategórie 3“, znie takto:

„Materiál kategórie 3:

a) sa odstráni ako odpad spaľovaním po prvotnom spracovaní alebo bez neho;

b) sa zhodnotí alebo odstráni spoluspaľovaním po prvotnom spracovaní alebo bez neho v prípade, že materiál kategórie 3 je odpadom;

c) sa odstráni na povolenej skládke po spracovaní;

d) sa spracuje s výnimkou materiálu kategórie 3, ktorý sa rozkladom alebo znehodnotením zmenil tak, že predstavuje neprijateľné riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat…

…“

11. Článok 15 ods. 1 toho istého nariadenia stanovuje:

„1. Opatrenia na vykonávanie tohto oddielu sa môžu ustanoviť, pokiaľ ide o:

…

k) úroveň rizika pre verejné zdravie a zdravie zvierat, pokiaľ ide o určitý materiál, ktorý sa pokladá za neprijateľný v zmysle článku 14 písm. d).

…“

12. Článok 25 ods. 1 písm. e) nariadenia č. 1069/2009 stanovuje:

„1. Prevádzkovatelia zabezpečia, aby prevádzkarne alebo závody, ktoré riadia a ktoré vykonávajú činnosti uvedené v článku 24 ods. 1 písm. a) a h):

…

e) mali vhodné mechanizmy na čistenie a dezinfekciu nádob a vozidiel na mieste, s cieľom zabrániť riziku kontaminácie.“

13. Článok 28 tohto nariadenia, nazvaný „Vlastné kontroly“, stanovuje:

„Prevádzkovatelia zavedú, uskutočňujú a udržiavajú vo svojich prevádzkarniach a závodoch vlastné kontroly s cieľom monitorovať súlad s týmto nariadením. Zabezpečia, aby prevádzkareň alebo závod neopustili žiadne vedľajšie živočíšne produkty alebo odvodené produkty, o ktorých sa predpokladá alebo sa zistilo, že nie sú v súlade s týmto nariadením, okrem prípadov, keď sú určené na odstránenie.“

2. Nariadenie (EÚ) č. 142/2011

14. V prílohe IV kapitole 1 oddiele 4 bode 3 nariadenia (EÚ) č. 142/2011 [4] sa stanovuje:

„Spracovateľské závody spracúvajúce materiál kategórie 3 používajú zariadenia na kontrolu prítomnosti cudzorodých častíc, ako je baliaci materiál alebo kovové časti vo vedľajších živočíšnych produktoch alebo odvodených produktoch, ak spracúvajú materiály, ktoré sú určené na kŕmenie. Takéto cudzorodé častice sa pred spracúvaním alebo počas neho odstraňujú."

3. Nariadenie (ES) č. 178/2002

15. Nariadenie (ES) č. 178/2002 [5] v článku 14 ods. 5 stanovuje:

„Pri určovaní toho, či je nejaká potravina nevhodná pre ľudskú spotrebu, sa musí brať ohľad na to, či je potravina neprijateľná pre ľudskú spotrebu podľa jej určeného použitia, a to z dôvodov kontaminácie vonkajším vplyvom alebo iným hnilobným procesom, pokazením alebo rozkladom."

B. Nemecké právo

16. Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (zákon o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov) z 25. januára 2004 (BGBl. 2004 I, s. 82), v znení zo 4. augusta 2016 (BGBl. 2016 I, s. 1966) (ďalej len „TierNebG") vo svojom § 1, nazvanom „Pôsobnosť", stanovuje:

„Účelom tohto zákona je vykonať nariadenie [č. 1069/2009], naposledy zmenené nariadením [Rady] (EÚ) č. 1385/2013 [zo 17. decembra 2013] (Ú. v. EÚ L 354, 2013, s. 86), ako aj priamo uplatniteľné právne akty Spoločenstva alebo Európskej únie prijaté na základe tohto nariadenia alebo na jeho vykonanie."

17. § 3 TierNebG ustanovuje povinnosť odstrániť určité vedľajšie živočíšne produkty, zatiaľ čo jeho § 12 sa týka kontroly zo strany príslušných orgánov nad dodržiavaním vnútroštátnych pravidiel a pravidiel práva Únie v oblasti, na ktorú sa vzťahuje nariadenie č. 1069/2009.

18. Thüringer Ausführungsgesetz zum Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (durínsky vykonávací zákon k zákonu o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov) z 10. júna 2005 (Thür GVBl. 2005, s. 224), ako aj Thüringer Verordnung über die Einzugsbereiche nach dem Tierische Nebenprodukte-Beseitigungsgesetz (nariadenie spolkovej krajiny Durínsko o dotknutých územiach prijaté na základe spolkového zákona o odstraňovaní vedľajších živočíšnych produktov) z 11. októbra 2005 (Thür GVBl. 2005, s. 355) stanovujú ustanovenia týkajúce sa orgánov zodpovedných za odstraňovanie vedľajších živočíšnych produktov kategórie 1 a 2 a oblastí pôsobnosti, v rámci ktorých musia tieto orgány získavať, zbierať, prepravovať, skladovať, ošetrovať, spracovávať alebo odstraňovať vyššie uvedené vedľajšie produkty. [6]

[4] Nariadenie Komisie z 25. februára 2011, ktorým sa vykonáva nariadenie č. 1069/2009 a ktorým sa vykonáva smernica Rady 97/78/ES, pokiaľ ide o určité vzorky a predmety vyňaté spod povinnosti veterinárnych kontrol na hraniciach podľa danej smernice (Ú. v. EÚ L 54, 2011, s. 1).

[5] Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady z 28. januára 2002, ktorým sa ustanovujú všeobecné zásady a požiadavky potravinového práva, zriaďuje Európsky úrad pre bezpečnosť potravín a stanovujú postupy v záležitostiach bezpečnosti potravín (Ú. v. ES L 31, 2002, s. 1; Mim. vyd. 15/006, s. 463).

[6] Toropet spochybňuje právomoc Landkreis Greiz na odstraňovanie materiálu, o ktorý ide v spore vo veci samej. V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že prejudiciálne otázky sa týkajú výlučne preradenia, a nie odstránenia predmetného materiálu týmto orgánom, ako to stanovuje nemecké právo.

III. Spor vo veci samej, prejudiciálne otázky a konanie na Súdnom dvore

19. Spoločnosť Toropet Ltd spracúva a predáva vedľajšie živočíšne produkty okrem iného výrobcom krmiva, podnikom na zhodnocovanie živočíšneho tuku a zariadeniam na výrobu bioplynu. V Nemecku prevádzkuje závod, ktorý je na základe nariadenia č. 1069/2009 schválený ako závod predbežného spracovania materiálu kategórie 3. Je tiež zaregistrovaná ako prepravca vedľajších živočíšnych produktov.

20. Dňa 23. januára 2018 Landkreis Greiz zistil pri správnej kontrole, vykonávanej v tomto závode predbežného spracovania, prítomnosť plesní, hniloby a cudzorodých častíc v 38 veľkých debnách (všeobecnejšie označovaných ako paletové boxy), ktoré obsahovali vedľajšie živočíšne produkty kategórie 3. Pre prítomnosť plesní, hniloby a cudzorodých častíc Landkreis Greiz preradil dotknuté materiály do kategórie 2 a prikázal ihneď odstrániť 38 paletových boxov v rámci konania o nútenom výkone, ktoré sa uskutočnilo v ten istý deň. Náklady spojené s týmito operáciami vo výške 2 346,17 eura mala uhradiť Toropet.

21. Tento príkaz bol potvrdený rozhodnutím z 25. januára 2018, ktorým Landkreis Greiz vysvetlil, že pre nedostatky, ako sú pleseň, hniloba a cudzorodé častice, už nemôže byť dotknutý materiál zaradený do kategórie 3, ale len do kategórie 2. Toropet ani jej obchodný partner, ktorý si mal vziať spracovanie týchto materiálov na starosť, však nie sú oprávnení nakladať s materiálom kategórie 2. Okrem toho vzhľadom na neexistenciu oddelenej chladiarenskej miestnosti nemohol byť dotknutý materiál uskladnený na danom mieste dovtedy, kým sa nenájde vzájomne prijateľné riešenie.

22. Toropet 9. októbra 2018 podala na Verwaltungsgericht Gera (Správny súd Gera) žalobu, ktorou sa domáhala vydania určovacieho rozsudku smerujúceho k zrušeniu správneho rozhodnutia z 25. januára 2018.

23. Toropet v rámci svojej žaloby vytýka Landkreis Greiz, že dotknutý materiál chybne preradil do kategórie 2 bez toho, aby uskutočnil vedecké preskúmanie. Spochybňuje opodstatnenosť posúdenia dotknutého materiálu, podľa ktorého je tento materiál znehodnotený, skazený, resp. plesnivý. Toropet zastáva názor, že kritérium, ktoré uplatnili veterinárni lekári a Landkreis Greiz, čiže kritérium požívateľnosti, podľa ktorého sú výrobky vhodné na ľudskú spotrebu, ide nad rámec ustanovení článku 10 nariadenia č. 1069/2009.

24. Toropet zdôrazňuje, že z článku 14 písm. d) tohto nariadenia vyplýva, že rozklad a znehodnotenie vedľajších živočíšnych produktov neodôvodňuje preradenie do nižšej kategórie, lebo zhodnotenie v súlade s článkom 14 písm. b) tohto nariadenia je možné a že odstránenie nie je vždy nutné. Okrem toho podľa názoru tejto spoločnosti dotknuté vedľajšie živočíšne produkty mohli patriť do pôsobnosti článku 10 písm. f) nariadenia č. 1069/2009, lebo toto ustanovenie vylučuje len výrobky, ktoré predstavujú väčšie riziká vzhľadom na choroby zvierat. Podľa spoločnosti Toropet však mäso zmenené plesňou alebo hnilobou také riziko nepredstavuje.

25. Táto spoločnosť predovšetkým tvrdí, že keďže materiál kategórie 3 nie je určený na ľudskú spotrebu,[7] tak to, či je dotknutý materiál vhodný na ľudskú spotrebu alebo nie, nie je relevantné. Pokiaľ ide o prítomnosť cudzorodých častíc v dotknutom materiáli, tá nemôže viesť k preradeniu, pokiaľ je možné ich jednoduché mechanické oddelenie.

[7] Toropet v tejto súvislosti uvádza materiál kategórie 3 uvedený v článku 10 písm. h) (zahŕňajúci najmä krv, placentu, vlnu a perie) a článku 10 písm. p) (zahŕňajúci kuchynský odpad) nariadenia č. 1069/2009, ktorý podľa jej názoru môže predstavovať riziko pre zdravie ľudí, a napriek tomu zostal zaradený v kategórii 3.

26. Vnútroštátny súd zdôrazňuje, že v prípade vedľajších živočíšnych produktov išlo najmä o materiál pôvodne zaradený do kategórie 3, a to buď podľa článku 10 písm. a) nariadenia č. 1069/2009, ktoré sa vzťahuje na jatočné telá a časti tiel zabitých zvierat, ktoré sú *vhodné na ľudskú spotrebu*, ale nie sú určené na ľudskú spotrebu, alebo podľa článku 10 písm. f) tohto nariadenia, ktoré sa vzťahuje na produkty živočíšneho pôvodu alebo potraviny obsahujúce produkty živočíšneho pôvodu, ktoré *už nie sú určené na ľudskú spotrebu* z komerčných dôvodov alebo iných dôvodov, *ktoré nepredstavujú žiadne riziko pre zdravie ľudí alebo zvierat*. Vedľajšie živočíšne produkty, na ktoré sa vzťahuje písmeno a), zahŕňali žalúdky alebo uši prežúvavcov. Vedľajšími živočíšnymi produktmi patriacimi do pôsobnosti písmena f) boli najmä mleté klobásy alebo hovädzie nervy.

27. Vnútroštátny súd poznamenáva, že rozklad a znehodnotenie materiálu kategórie 3 v zásade spôsobujú, že je tento materiál nevhodný na ľudskú spotrebu a predstavuje riziko pre zdravie ľudí a zvierat. V dôsledku toho si kladie otázku, či by takéto zmeny mali viesť k preradeniu materiálov do inej kategórie.

28. Vnútroštátny súd konštatuje, že hlavným cieľom nariadenia č. 1069/2009, ako vyplýva z jeho odôvodnenia 11, ako aj z jeho článku 1, je kontrola rizík pre verejné zdravie a zdravie zvierat a ochrana bezpečnosti potravinového a krmivového reťazca. Nebezpečnosť sa preto neobmedzuje len na ľudské zdravie. V článku 14 písm. d) tohto nariadenia sa navyše zdôrazňuje, že rozklad a znehodnotenie predstavuje riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat.

29. Vnútroštátny súd sa však domnieva, že článok 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009 môže brániť tomu, aby v dôsledku rozkladu alebo znehodnotenia dotknutého materiálu následne došlo k zmene pôvodného zaradenia. Podľa jeho názoru je totiž z tohto ustanovenia možné vyvodiť, že rozklad a znehodnotenie v zásade neovplyvňujú *zaradenie*, ale len *použitie* materiálu kategórie 3. Použitie tohto materiálu na účely výroby krmív je síce podľa názoru tohto súdu podľa článku 14 písm. d) uvedeného nariadenia vylúčené, naproti tomu sa tento materiál podľa všetkého dá použiť na iné účely, napríklad sa zhodnotí spoluspaľovaním podľa článku 14 písm. b) uvedeného nariadenia.

30. Vnútroštátny súd má tiež pochybnosti o tom, ako sa má vykladať článok 9 písm. d) nariadenia č. 1069/2009. Podľa tohto ustanovenia totiž materiál vyhlásený za nevhodný na ľudskú spotrebu v dôsledku možnej prítomnosti cudzorodých častíc musí byť zaradený do kategórie 2. Z prílohy IV kapitoly I oddielu 4 bodu 3 nariadenia č. 142/2011 však vyplýva, že prítomnosť cudzorodých častíc nepostačuje na zaradenie do kategórie 2, pokiaľ je možné ich odstrániť pomocou zariadení umožňujúcich ich kontrolu v súlade s pravidlami uplatniteľnými na závody na spracovanie materiálov kategórie 3. Vnútroštátny súd si ďalej kladie otázku, či je predchádzanie riziku prítomnosti cudzorodých častíc relevantné, ak nie sú materiály kategórie 3 určené na spracovanie na krmivo, ale na spálenie alebo použitie pri výrobe bionafty.

31. Za týchto podmienok Verwaltungsgericht Gera (Správny súd Gera) rozhodol prerušiť konanie a položiť Súdnemu dvoru tieto prejudiciálne otázky:

„1. Má sa článok 10 písm. a) [nariadenia č. 1069/2009] vykladať v tom zmysle, že pôvodné zaradenie ako materiálu kategórie 3 sa viac neuplatní, ak v dôsledku rozkladu a znehodnotenia už nie je vhodný na ľudskú spotrebu?

2. Má sa článok 10 písm. f) [nariadenia č. 1069/2009] vykladať tak, že pôvodné zaradenie produktov živočíšneho pôvodu alebo potravín obsahujúcich produkty živočíšneho pôvodu ako materiálu kategórie 3 sa viac neuplatní, ak z následných procesov rozkladu, resp. znehodnotenia materiálu vyplynie riziko pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat?

3. Má sa ustanovenie článku 9 písm. d) [nariadenia č. 1069/2009] vykladať reštriktívnym spôsobom v tom zmysle, že materiál zmiešaný s cudzorodými časticami, akými sú napríklad piliny, sa zaradí do kategórie 2, len ak ide o materiál určený na spracovanie, ktorý sa má použiť na kŕmne účely?“

32. Návrh na začatie prejudiciálneho konania zo 14. novembra 2019 bol zapísaný do registra kancelárie Súdneho dvora 18. novembra 2019.

33. Landkreis Greiz a Európska komisia predložili písomné pripomienky. Landkreis Greiz a Európska komisia, ako ak Toropet tiež písomne odpovedali na otázky položené Súdnym dvorom 2. decembra 2020.

IV. Analýza

34. Svojimi tromi prejudiciálnymi otázkami, ktoré treba preskúmať spoločne, sa vnútroštátny súd v podstate pýta, či sa pôvodné zaradenie materiálu ako materiálu kategórie 3 v zmysle článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009 už neuplatní v prípade rozkladu alebo znehodnotenia (prvá a druhá otázka) alebo zmiešania s cudzorodými časticami (tretia otázka), takže ho treba preradiť do nižšej kategórie.

35. Treba zdôrazniť, že pôvodné zaradenie vedľajších živočíšnych produktov, o ktoré ide vo veci samej, čiže zaradenie od ich zberu, do kategórie 3, spochybnené nie je. Vzniká však otázka, či existuje povinnosť preradiť takéto vedľajšie živočíšne produkty, ktoré sa *následne v priebehu svojho životného cyklu* vykazujú nedostatky, ako sú plesne, hniloba alebo cudzorodé častice.[8]

36. Zatiaľ čo Toropet sa domnieva, že vedľajšie živočíšne produkty, ktoré patria do pôsobnosti článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009 a vykazujú takéto nedostatky, musia zostať zaradené do kategórie 3, Landkreis Greiz a Komisia sa naopak domnievajú, že tieto vedľajšie živočíšne produkty sa musia bezpodmienečne preradiť do kategórie 2.

37. V nasledujúcej časti týchto návrhov sformulujem najprv zopár pripomienok ku konkrétnemu prípadu zmesí vedľajších živočíšnych produktov s cudzorodými časticami (časť A) a následne vysvetlím, prečo podľa mňa existuje povinnosť preradiť taký materiál, o aký ide vo veci samej, do kategórie 2 v prípade, že pri ňom už nie je dodržaná úroveň rizika zodpovedajúca počiatočnému zaradeniu (časť B), a to na základe analýzy nasledujúcich ustanovení nariadenia č. 1069/2009, konkrétne článkov 7 až 10 ako celku, článku 9 písm. h), článku 10 písm. a) a f), článku 4 ods. 2 a článku 14 písm. d).

[8] Na doplnenie poznamenávam, že okrem zmien, o ktoré ide vo veci samej, vnútroštátny súd uvádza, že časť kontrolovaného materiálu kategórie 3 obsahovala materiál kategórie 2 v zmysle článku 9 písm. a) nariadenia č. 1069/2009. Tento druh zmesi (materiály kategórie 2 a kategórie 3) výslovne patrí do pôsobnosti režimu spojeného s najprísnejšou kategóriou, a to kategóriou 2 v zmysle článku 9 písm. g) tohto nariadenia.

A. Úvodné poznámky: o uplatnení nariadenia č. 1069/2009 na zmesi vedľajších živočíšnych produktov a cudzorodých častíc

38. Na úvod považujem za potrebné pripomenúť poznatky z nedávneho rozsudku P. F. Kamstra Recycling a i.[9], aby som z nich následne mohol vyvodiť dôsledky týkajúce sa povahy cudzorodých častíc a ich dopadu na klasifikáciu vedľajších živočíšnych produktov, s ktorými sú zmiešané.

39. Pripomínam, že vo veciach, v ktorých bol vydaný tento rozsudok, išlo o zmesi vedľajších živočíšnych produktov patriacich do kategórie 3 v zmysle článku 10 nariadenia č. 1069/2009 s odpadom, ktorý nie je nebezpečný, v zmysle nariadenia (ES) č. 1013/2006[10]. Otázka sa týkala toho, či preprava týchto zmesí podlieha nariadeniu č. 1069/2009 alebo nariadeniu č. 1013/2006.

40. Súdny dvor po analýze prípravných prác týkajúcich sa nariadenia č. 1069/2009, cieľov sledovaných týmto nariadením, ako aj systematiky jeho ustanovení rozhodol, že uvedené zmesi, a teda aj ich preprava patria do pôsobnosti tohto nariadenia.[11]

41. Zdôrazňujem, že Súdny dvor rozhodol, že nariadenie č. 1069/2009 sa vzťahuje na zmesi vedľajších živočíšnych produktov s odpadom, ktorý nie je nebezpečný, ale nevyjadril sa k tomu, aké druhy odpadov, ktoré *nie sú nebezpečné*, sa môžu zmiešavať s vedľajšími živočíšnymi produktmi, a nevyjadril sa ani ku kategórii materiálov, do ktorej môžu patriť dotknuté zmesi.

42. V prejednávanej veci je nesporné, že zmes, o ktorú ide v spore vo veci samej, obsahuje cudzorodé častice, ktoré boli vzhľadom na svoju povahu[12] považované za odpad, ktorý nie je nebezpečný v zmysle nariadenia č. 1013/2006.

43. V dôsledku toho táto zmes so zreteľom na rozsudok Kamstra Recycling v zásade[13] patrí do pôsobnosti nariadenia č. 1069/2009.

44. Chcel by som však upozorniť na dve veci.

45. Po prvé treba vychádzať z predpokladu, že odpad, ktorý nie je nebezpečný, dotknutý vo veci samej, najmä kúsky omietky, nie sú cudzorodé častice, ktoré sa dajú ľahko extrahovať, ako sú plastové obaly alebo kovové časti v zmysle prílohy IV kapitoly I oddielu 4 bodu 3 nariadenia č. 142/2011.[14]

9 Rozsudok z 3. septembra 2020 (C-21/19 až C-23/19, ďalej len „rozsudok Kamstra Recycling“, EU:C:2020:636).

10 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady zo 14. júna 2006 o preprave odpadu (Ú. v. EÚ L 190, 2006, s. 1).

11 Pozri rozsudok Kamstra Recycling, body 52, 53 a 55.

12 Podľa informácií, ktoré Landkreis Greiz poskytol vnútroštátnemu súdu, sú tieto cudzorodé častice tvorené zvyškami omietky alebo muriva, rozdrvenými plastovými čiastočkami a zvyškami dreva. Z odpovede spoločnosti Toropet na otázky Súdneho dvora vyplýva, že niektorými cudzorodými časticami boli okrem zvyškov omietky aj piliny zo zvieracích kostí, ktoré boli do materiálu primiešané už od začiatku.

13 Jediná zistená výnimka sa týka zmesi vedľajších živočíšnych produktov s nebezpečným odpadom alebo s odpadom kontaminovaným takýmto odpadom (pozri rozsudok Kamstra Recycling, bod 50).

14 Príloha IV nariadenia č. 142/2011 sa vzťahuje na závody na spracovanie materiálov kategórie 3, ktorých kategorizácia sa po odobratí cudzorodých častíc, ako sú nosné krúžky a ušné štítky, v zásade nemení. V tomto prípade teda otázka povinnosti preradenia nevzniká.

46. Po druhé by som rád zdôraznil, že hoci akákoľvek zmes vedľajších živočíšnych produktov kategórie 3 s odpadom, ktorý nie je nebezpečný, patrí do pôsobnosti nariadenia č. 1069/2009, vzniká otázka, či sa má takáto zmes s ohľadom na ustanovenia tohto nariadenia preradiť do nižšej kategórie, prinajmenšom v určitých prípadoch. Táto otázka, ktorá sa v rozsudku Kamstra Recycling [15] neriešila, je jadrom prejednávanej veci.

B. O povinnosti preradenia materiálu kategórie 3 „kontaminovaného“ plesňami, hnilobou a cudzorodými časticami

47. Na úvod treba zdôrazniť, že v nariadení č. 1069/2009 sa nenachádza žiadne výslovné ustanovenie týkajúce sa „preradenia“ materiálu, ktorý bol pôvodne zaradený do kategórie 3, do nižšej kategórie.

48. Ako objasním v nasledujúcej časti týchto návrhov, povinnosť preradenia, ktorú navrhujem, sa riadi vnútornou logikou zaradenia materiálu ako materiálu kategórie 3, ktoré závisí od rizika, ktoré predstavujú cudzorodé častice a zmeny vyvolané plesňou a hnilobou dotknutých vedľajších živočíšnych produktov pre verejné zdravie a zdravie zvierat. Takisto preukážem, že toto posúdenie rizika sa uplatňuje v každej fáze životného cyklu vedľajšieho živočíšneho produktu.

1. O zaradení materiálov do kategórií podľa úrovne rizika, ktoré pri nich vzniká (články 7 až 10 nariadenia č. 1069/2009)

49. Oddiel 4 hlavy I kapitoly 1 nariadenia č. 1069/2009, ktorý zahŕňa články 7 až 10, sa venuje kategorizácii vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov.

50. Podľa článku 7 ods. 1 tohto nariadenia, ktorý upravuje kategorizáciu vedľajších živočíšnych produktov, sa tieto produkty rozdelia do osobitných kategórií, ktoré odrážajú úroveň rizika pre verejné zdravie a zdravie zvierat.

51. Toto ustanovenie tak na účely kategorizácie stanovuje dva relevantné údaje, ktoré sú navzájom previazané: osobitné kategórie a úroveň rizika.

52. Pokiaľ ide o kategorizáciu, vedľajšie živočíšne produkty, ktoré patria do pôsobnosti nariadenia č. 1069/2009, sa zaradia do jednej z troch kategórií stanovených v článkoch 8, 9 a 10 tohto nariadenia, [16] ktoré zahŕňajú zoznamy materiálov kategórie 1, 2 a 3. Keďže táto klasifikácia nepripúšťa žiadnu výnimku, vedľajšie živočíšne produkty musia nevyhnutne patriť do jednej z týchto troch kategórií. [17]

53. Pokiaľ ide o úroveň rizika, tá je jediným kritériom, ktoré tieto tri kategórie rozlišuje v tom zmysle, že materiály kategórie 3 sú materiály predstavujúce malé riziko [18], zatiaľ čo materiály kategórie 1 a 2 sú materiály predstavujúce veľké riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat,

[15] Táto otázka bola, samozrejme, predmetom diskusií na pojednávaní vo veciach, v ktorých bol vydaný tento rozsudok, avšak vzhľadom na to, že hlavná otázka sa týkala vzťahu medzi nariadením č. 1069/2009 a nariadením č. 1013/2006, Súdny dvor v bode 44 rozsudku Kamstra Recycling uviedol, že „na účely výkladu…, a teda uplatniteľnosti nariadenia č. 1069/2009, nie je relevantné, či predmetný materiál spadá do kategórie 1, kategórie 2 alebo kategórie 3“.

[16] Táto kategorizácia je súčasťou povinností prevádzkovateľov, ktorí zbierajú a identifikujú vedľajšie živočíšne produkty „za podmienok, ktorými sa predchádza rizikám pre verejné zdravie a zdravie zvierat“ v súlade s článkom 21 ods. 1 nariadenia č. 1069/2009.

[17] Pozri tiež bod 57 poslednú vetu nižšie.

[18] Pozri v tomto zmysle rozsudok z 23. mája 2019, ReFood (C-634/17, EU:C:2019:443, bod 50), v ktorom sú materiály kategórie 3 označené ako materiály, ktoré predstavujú „nižší stupeň nebezpečenstva“.

pričom materiály kategórie 1 sú materiály, ktoré predstavujú najväčšie riziko.[19] Práve na základe posúdenia týchto rizík normotvorca stanovil v rámci každej kategórie podrobný zoznam materiálov.

54. Treba zdôrazniť, že táto úroveň rizika, od ktorej závisí zaradenie do kategórie 1, 2 alebo 3, tiež predstavuje relevantné kritérium pre konečné použitie vedľajších živočíšnych produktov. V nariadení č. 1069/2009 sa totiž v článkoch 12, 13 a 14 so zreteľom na jeho odôvodnenie 38 stanovili *pre každú kategóriu* materiálov zoznamy *možných* použití a odstránení, ako aj pravidlá vzťahujúce sa na každú z nich s cieľom minimalizovať úroveň rizika.

55. Je pravda, že možnosti použitia a odstránenia, ktoré sa vzťahujú na vyššiu rizikovú kategóriu, sú dostupné aj pre nižšiu rizikovú kategóriu.[20] Tieto použitia a odstránenia však podliehajú odlišným a niekedy dokonca prísnejším pravidlám, a to v závislosti od kategórie, do ktorej je materiál zaradený.[21]

56. Táto kategorizácia na základe rizika má oporu aj v odôvodnení 29 nariadenia č. 1069/2009, podľa ktorého zatiaľ čo vedľajšie živočíšne produkty a odvodené produkty predstavujúce vysoké riziko by sa mali používať len na účely mimo krmivového reťazca, ich používanie s nižšou úrovňou rizika by za bezpečných podmienok malo byť povolené.

57. V tejto súvislosti konštatujem, že zoznamy materiálov kategórie 1 a 3 majú taxatívny charakter.[22] Musia sa preto vykladať reštriktívne v tom zmysle, že jednak zahŕňajú len materiály, ktoré sú v nich výslovne uvedené, a jednak pri týchto materiáloch musí byť, ako som vysvetlil vyššie, dodržaná úroveň rizika spojená s dotknutou kategóriou. Tento taxatívny charakter možno vyvodiť z existencie podkategórie uvedenej v článku 9 písm. h) nariadenia č. 1069/2009, ktorá v rámci kategórie 2 zahŕňa materiály, ktoré nepatria do kategórie 1 ani kategórie 3.

58. Existujú však prípady, keď také nedostatky, ako sú nedostatky spojené s prítomnosťou plesne, hniloby alebo cudzorodých častíc[23], môžu zmeniť úroveň rizika materiálu, ktorý je nimi zasiahnutý.[24] Ak je to tak, *zmena úrovne rizika* podľa môjho názoru povedie k *zmene kategorizácie*.

59. V rámci takého sporu, o aký ide vo veci samej, treba teda určiť, či cudzorodé častice, ako sú čiastočky omietky alebo drevené piliny, ako aj plesne a hniloba môžu zmeniť úroveň rizika, ktoré predstavuje materiál pôvodne zaradený ako materiál kategórie 3 v zmysle článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009.[25]

[19] Pozri poznámku pod čiarou 3 vyššie. Dodávam, že odôvodnenia 8 a 29 nariadenia č. 1069/2009 odkazujú na zatriedenie do kategórií odrážajúcich „stupeň rizika“.

[20] Pozri v tomto zmysle poslednú vetu odôvodnenia 38 nariadenia č. 1069/2009. Podľa mňa to práve naopak znamená, že osobitné použitia stanovené pre nižšiu rizikovú kategóriu, t. j. kategóriu 3, ako sú použitia uvedené v článku 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009, sa nemôžu uplatniť na vyššie rizikové kategórie, t. j. na kategórie 1 a 2.

[21] Pozri napríklad spracovanie vedľajších živočíšnych produktov na kompost alebo bioplyn, čo je možné použitie tak pri materiáloch kategórie 2, ako aj pri materiáloch kategórie 3. Pravidlá pre toto použitie v kategórii 2 sú však prísnejšie ako v kategórii 3 v tom zmysle, že materiály musia pred spracovaním v rámci tohto použitia prejsť tlakovou sterilizáciou.

[22] Treba tiež spresniť, že článok 7 ods. 3 nariadenia č. 1069/2009 stanovuje, že zoznamy materiálov kategórie 1, 2 a 3 možno meniť v nadväznosti na posúdenie rizík so zreteľom na vedecký pokrok.

[23] Zdôrazňujem, že prináleží vnútroštátnemu súdu, aby overil, či dotknuté vedľajšie živočíšne produkty boli skutočne zasiahnuté prítomnosťou plesne, hniloby alebo cudzorodých častíc, akými sú čiastočky omietky alebo piliny.

[24] Zdôrazňujem, že prítomnosť plesne nevyhnutne nevedie k takejto zmene, lebo je ešte potrebné, aby táto pleseň predstavovala „neprijateľné“ riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat, ako to ďalej rozviniem v bode 70 nižšie.

[25] Požiadavky spojené s úrovňou rizika sa môžu v rámci tej istej kategórie líšiť. Pravidlá posudzovania rizika a požiadavky na materiál kategórie 3, najmä na materiál uvedený v článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009, o ktorý ide v spore vo veci samej, pripomeniem v časti 3 nižšie.

60. V prípade, že tento materiál už nemôže byť zaradený do kategórie 3, do ktorej bol pôvodne zaradený, lebo predstavuje vyššie riziko a požiadavky, ktoré pri tejto kategórii treba dodržať, nie sú dodržané, bude v tomto prípade potrebné hľadať kategóriu, ktorá môže tento „kontaminovaný" materiál zahŕňať. Ako vysvetlím v nasledujúcej podčasti, touto kategóriou nie je iná kategória než kategória 2, čo je dané hlavne zostatkovou podkategóriou uvedenou v článku 9 písm. h) nariadenia č. 1069/2009.

2. O existencii subsidiárnej podkategórie [článok 9 písm. h) nariadenia č. 1069/2009]

61. Ako som uviedol v bode 57 vyššie, na rozdiel od článkov 8 a 10 nariadenia č. 1069/2009, ktorými sa ustanovuje uzavretý zoznam materiálov kategórie 1 a materiálov kategórie 3, článok 9 tohto nariadenia stanovuje vo svojom písm. h) zoznam materiálu kategórie 2, ktorý nie je taxatívny. Táto podkategória podľa svojho znenia automaticky zahŕňa vedľajšie živočíšne produkty okrem materiálu kategórie 1 alebo kategórie 3.

62. V záujme preventívneho opatrenia obozretnosti je navyše potrebné uplatňovať automatickú klasifikáciu, ako vyplýva z poslednej vety odôvodnenia 35 nariadenia č. 1069/2009, na „všetky ostatné vedľajšie živočíšne produkty, ktoré nepatria do žiadnej z troch kategórií". Článok 9 písm. h) tohto nariadenia by sa mal vo svetle tohto výrazu vykladať širšie v tom zmysle, že sa vzťahuje na všetky živočíšne vedľajšie produkty, ktoré neboli zaradené do osobitnej kategórie. [26]

63. Existencia tejto subsidiárnej podkategórie podľa môjho názoru vyjadruje úmysel normotvorcu zabezpečiť, aby sa nijaký vedľajší živočíšny produkt neocitol v „právnom vákuu", pokiaľ ide o jeho klasifikáciu, takže materiál, ktorý bol pôvodne zaradený do kategórie 3, neobsahuje materiál kategórie 1, ale nemôže byť alebo už nemôže byť zaradený ako materiál kategórie 3 pre úroveň rizika, ktoré pri ňom vzniká, sa *subsidiárne* automaticky zaradí ako materiál kategórie 2 v zmysle článku 9 písm. h) nariadenia č. 1069/2009.

64. Toto posledné uvedené ustanovenie by sa preto malo uplatňovať na vedľajšie živočíšne produkty kategórie 3 zmenené plesňami, hnilobou a cudzorodými časticami, pri ktorých, aj keď neobsahujú materiál kategórie 1, vzniká príliš vysoká úroveň rizika na to, aby spĺňali požiadavky na materiál kategórie 3. [27]

65. Aké sú teda požiadavky na materiál kategórie 3 uvedený v článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009, ktorých nedodržanie musí viesť k tomuto automatickému preradeniu do kategórie 2?

[26] Pozri v tomto zmysle návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov neurčených na ľudskú spotrebu, predložený 10. júna 2008 [KOM(2008) 345 v konečnom znení, ďalej len „návrh nariadenia č. 1069/2009", bod 6 písm. ii) dôvodovej správy).

[27] V tejto súvislosti považujem za užitočné uviesť, že bod 64 vyššie ďalej rozvíja úvahy uvedené v bode 97, najmä jeho poslednej vete, návrhov, ktoré som predniesol v spojených veciach P. F. Kamstra Recycling a i. (C-21/19 až C-23/19, EU:C:2020:226), v tom zmysle, že ak sa zmenou dotknutých vedľajších produktov zvýši ich úroveň rizika, má sa uplatniť kategória 2, prípadne kategória 1. Akákoľvek zmes vedľajších živočíšnych produktov kategórie 3 s odpadom, ktorý nie je nebezpečný, by sa však podľa môjho názoru mala, v rozpore s tým, čo podľa všetkého odporúča Komisia, automaticky zaradiť do kategórie 2. Vždy je potrebné analyzovať úroveň rizika, ktoré vzniká pri zmesi s odpadom, ktorý nie je nebezpečný. Domnievam sa, že nariadenie č. 1069/2009 nebráni tomu, aby určité zmesi pochádzajúce napríklad z toho, čo sa nepredá v supermarketoch z iných ako hygienických dôvodov a obsahuje vedľajšie živočíšne produkty kategórie 3, ako sú tácky s mäsom alebo jogurty zmiešané s ovocím alebo zeleninou, mohli zostať zaradené do kategórie 3, pokiaľ nepredstavujú riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat.

3. O náležitej úrovni rizika z hľadiska hygienických požiadaviek stanovených v článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009

66. Článok 10 nariadenia č. 1069/2009 stanovuje taxatívny zoznam materiálu kategórie 3.[28] Z tohto zoznamu vyplýva, že materiál zaradený do tejto kategórie zahŕňa len také vedľajšie živočíšne produkty, ktoré pochádzajú zo zdravých zvierat a na základe kontroly pred zabitím boli uznané za vhodné na zabitie, alebo prinajmenšom vedľajšie živočíšne produkty, ktoré nie sú prenášačmi žiadnej choroby prenosnej na ľudí alebo zvieratá.[29] Iba tieto materiály môžu byť spracované na výrobu krmiva.[30]

67. Článok 10 písm. a) tohto nariadenia stanovuje, že do tejto kategórie patria jatočné telá a časti tiel zabitých zvierat, ktoré sú vhodné na ľudskú spotrebu, ale nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov. Náležitá úroveň rizika, ktoré vzniká pri tomto materiáli, je teda založená na požiadavke, aby *bol vhodný na ľudskú spotrebu*.[31]

68. Článok 10 písm. f) uvedeného nariadenia sa týka výrobkov živočíšneho pôvodu, ktoré už nie sú určené na ľudskú spotrebu z komerčných dôvodov alebo v dôsledku nedostatkov, ktoré nepredstavujú *žiadne riziko pre zdravie ľudí alebo zvierat*.[32]

69. Nariadenie č. 178/2002 nám poskytuje určitý návod na určenie „vhodnosti na ľudskú spotrebu“ v prípade potravín. V článku 14 ods. 5 totiž stanovuje, že nejaká potravina nevhodná pre ľudskú spotrebu je pre takú spotrebu „neprijateľná“ z dôvodov kontaminácie vonkajším vplyvom alebo iným hnilobným procesom, pokazením alebo rozkladom.

70. Prídavné meno „neprijateľná“ použité v článku 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009 na účely kvalifikovania úrovne rizika pre verejné zdravie a zdravie zvierat v prípade materiálu kategórie 3, ktorý je určený na výrobu krmiva alebo organických hnojív alebo zúrodňovacích látok a ktorý sa zmenil rozkladom alebo znehodnotením, treba chápať v rovnakom zmysle.[33] Zmena tohto materiálu v dôsledku plesne alebo hniloby, ktorá spôsobí, že uvedený materiál nie je vhodný na ľudskú spotrebu a/alebo nie je zbavený akéhokoľvek rizika pre zdravie ľudí alebo zvierat, musí teda viesť k tomu, že sa tieto vedľajšie živočíšne produkty pôvodne zaradené do kategórie 3 podľa článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009 preradia do kategórie 2 v zmysle článku 9 písm. h) tohto nariadenia, pokiaľ dotknutý materiál nezahŕňa materiál kategórie 1.

[28] Pozri bod 57 vyššie.

[29] Šestnásť podkategórií uvedených v článku 10 písm. a) až p) nariadenia č. 1069/2009 odkazuje najmä na zvieratá „vhodné na ľudskú spotrebu“, produkty alebo vedľajšie produkty, ktoré neprejavili „žiadne príznaky choroby prenosnej…“ alebo „žiadne riziko pre zdravie ľudí alebo zvierat“.

[30] Článok 18 ods. 1 nariadenia č. 1069/2009 však stanovuje ako odchýlku použitie materiálu kategórie 2 na kŕmenie určitých zvierat za podmienok, ktoré zabezpečia kontrolu rizík pre verejné zdravie a zdravie zvierat.

[31] V tejto súvislosti je tvrdenie spoločnosti Toropet spomenuté v bode 24 vyššie irelevantné. V súlade s vymedzením pojmu „vedľajšie živočíšne produkty“ v článku 3 ods. 1 nariadenia č. 1069/2009 sú totiž všetky vedľajšie živočíšne produkty *in fine* neurčené na ľudskú spotrebu. Kritérium „vhodnosti na ľudskú spotrebu“ je naproti tomu relevantné pre zaradenie vedľajších živočíšnych produktov do kategórie 3 a patrí do pôsobnosti článku 10 písm. a) tohto nariadenia.

[32] Na rozdiel od toho, čo stanovuje článok 10 písm. a) nariadenia č. 1069/2009, tieto vedľajšie produkty boli pôvodne určené na ľudskú spotrebu. Ide najmä o potraviny po dátume spotreby, t. j. výrobky živočíšneho pôvodu *vhodné na ľudskú spotrebu*, ktoré však boli stiahnuté z distribúcie, lebo sa pre ne nedalo nájsť obchodné odbytisko (napríklad z dôvodu príliš skorého dátumu spotreby, chýbajúceho označenia alebo poškodeného balenia alebo zlej úpravy).

[33] V tejto súvislosti spresňujem, že úroveň rizika pre verejné zdravie a zdravie zvierat, pokiaľ ide o určitý materiál, ktorý sa pokladá za neprijateľný v zmysle článku 14 písm. d) č. 1069/2009, môže byť upravená prostredníctvom vykonávacích opatrení podľa článku 15 ods. 1 písm. k) tohto nariadenia.

71. Pokiaľ ide o aspekt, na ktorý poukázal vnútroštátny súd v rámci tretej prejudiciálnej otázky, či aj napriek možnej prítomnosti cudzorodých častíc, ktoré spôsobujú, že materiál je „nevhodný na ľudskú spotrebu“ v zmysle článku 9 písm. d) nariadenia č. 1069/2006, by dotknutý materiál mohol byť zaradený do kategórie 3, a to buď preto, lebo sa tieto cudzorodé častice dajú ľahko odstrániť, alebo preto, lebo tento materiál možno použiť na iné účely ako na kŕmenie zvierat tak, že sa spáli alebo premení na bioplyn, uvediem nasledujúce pripomienky.

72. Po prvé ako som uviedol v bode 45 vyššie, vychádzam z predpokladu, že predmetné cudzorodé častice nemožno ľahko odstrániť.

73. Po druhé so zreteľom na informácie poskytnuté vnútroštátnym súdom poznamenávam, že Landkreis Greiz ani Toropet sa pred týmto súdom na článok 9 písm. d) nariadenia č. 1069/2009 podľa všetkého neodvolávali. Toto ustanovenie, ktoré je výslovne uvedené v tretej prejudiciálnej otázke, je však podľa môjho názoru relevantné.

74. Ak totiž cudzorodé častice, ako sú čiastočky omietky alebo piliny, zmenili vedľajšie živočíšne produkty kategórie 3, v prejednávanej veci materiál patriaci do pôsobnosti článku 10 písm. a) a f) nariadenia č. 1069/2009, do takej miery, že sa stal *nevhodným na ľudskú spotrebu*, bolo by podľa všetkého nepredstaviteľné ponechať túto zmes v kategórii 3, hoci sa vyznačuje rovnakými vlastnosťami a úrovňou rizika ako materiál kategórie 2 uvedený v článku 9 písm. d) tohto nariadenia. Mala by sa preto zaradiť do tejto kategórie 2, a to buď na základe tohto článku 9 písm. d), pokiaľ ide o výrobky živočíšneho pôvodu v zmysle tohto ustanovenia, alebo na základe subsidiárneho ustanovenia uvedeného v článku 9 písm. h) tohto nariadenia, pokiaľ ide o iné vedľajšie živočíšne produkty.

75. Zdôrazňujem, že neexistuje dôvod na rozdielne zaobchádzanie na jednej strane s materiálom, ktorého úroveň rizika sa zmenila a odteraz zodpovedá kategórii 2 definovanej nariadením č. 1069/2009, a na druhej strane s materiálom, ktorý bol do tejto kategórie pôvodne zaradený.[34] Rovnaká logika sa uplatňuje aj vo vzťahu k materiálu, ktorý sa následne rozložil alebo znehodnotil a ktorý bol pôvodne v súlade s článkom 9 písm. h) tohto nariadenia zaradený do kategórie 2.

76. Po tretie dodávam, že okolnosť, že prevádzkovateľ zamýšľa zmeniť pôvodné určenie materiálu tým, že ho odstráni alebo spracuje na bioplyn namiesto toho, aby ho spracoval na krmivo, nemôže mať za následok, že materiál, ktorý by mal byť z hľadiska rizika pre zdravie ľudí a zvierat zaradený do kategórie 2, môže zostať zaradený do kategórie 3.

77. Opačný výklad by bol v rozpore tak s vnútornou logikou kategorizácie, ktorú ustanovil normotvorca v článkoch 8 až 10 nariadenia č. 1069/2009 a ktorej jediným relevantným kritériom je úroveň rizika, ako aj s jedným z hlavných cieľov tohto nariadenia – kontrolovať riziká pre verejné zdravie a zdravie zvierat – uvedeným v odôvodnení 11 tohto nariadenia.

78. Výklad, ktorý navrhujem, podporuje článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1069/2009.

[34] Okrem toho ak by materiály, ktorú sú *in fine* totožné, pokiaľ ide o riziko, ktoré predstavujú, avšak podliehajú kontrole v inej fáze reťazca vedľajších živočíšnych produktov, mohli byť kategorizované rozdielne, a teda by podliehali priaznivejšiemu alebo prísnejšiemu režimu, malo by to *de facto* za následok rozdielne zaobchádzanie s hospodárskymi subjektmi v odvetví vedľajších živočíšnych produktov.

4. O povinnosti prevádzkovateľov vždy zabezpečiť zachovanie pôvodnej kategorizácie (článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1069/2009)

79. Článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1069/2009 jasne ukladá všetkým prevádzkovateľom [35] povinnosť zabezpečiť, aby vedľajšie živočíšne produkty spĺňali požiadavky tohto nariadenia „vo všetkých fázach zberu, prepravy, nakladania, ošetrenia, transformácie, spracovania, skladovania, uvádzania na trh, distribúcie, používania a odstraňovania“ týchto vedľajších živočíšnych produktov.

80. Zaradenie vedľajšieho živočíšneho produktu do kategórie sa teda vzťahuje na všetky činnosti vykonávané s týmto vedľajším produktom, od jeho zberu až po jeho použitie alebo odstránenie. Ako som už uviedol v bode 99 návrhov, ktoré som predniesol v spojených veciach P. F. Kamstra Recycling a i. [36], nariadenie č. 1069/2009 totiž nestanovuje rozdielnu kategorizáciu podľa činnosti, ktorá sa s dotknutým materiálom vykonáva. Kategorizácia sa teda nemení len z dôvodu, že sa dotknuté vedľajšie živočíšne produkty nachádzajú vo fáze zberu, prepravy alebo sú určené na odstránenie alebo zhodnotenie. Naproti tomu kategorizácia nie je nemenná v prípade, že v dôsledku určitých zmien vzrastie rizikový faktor pre verejné zdravie alebo zdravie zvierat.

81. V tejto súvislosti po prvé zdôrazňujem, že ako som uviedol takisto v uvedenom bode 99, jediným relevantným kritériom pre kategorizáciu vedľajších živočíšnych produktov je úroveň rizika. Toto konštatovanie je podporené odôvodnením 29 a článkom 7 tohto nariadenia č. 1069/2009. [37]

82. Z kontextu, do ktorého zapadá článok 4 ods. 2 uvedeného nariadenia, pokiaľ ide o zatriedenie materiálu, teda vyplýva, že prevádzkovateľ musí zabezpečiť, aby od zberu vedľajších živočíšnych produktov na bitúnku až po ich konečné určenie, ako je ich zhodnotenie alebo odstránenie, bola uvedená kategorizácia zachovaná. [38] Túto povinnosť treba chápať v tom zmysle, že zachovanie zaradenia do určitej kategórie závisí od zachovania úrovne rizika, ktoré je s ním spojené.

83. Po druhé tento záver môže zachovať potrebný účinok článku 7 ods. 1 a článkov 8 až 10 nariadenia č. 1069/2009, ktorými sa stanovujú zoznamy materiálov na účely ich kategorizácie, vykladaných so zreteľom na ciel sledovaný týmto nariadením.

84. Cieľom uvedeného nariadenia je totiž jednak vytvoriť ucelený a komplexný rámec zdravotných predpisov a jednak dosiahnuť, aby tieto predpisy boli primerané zdravotným rizikám, ktoré so sebou nesie nakladanie s týmito vedľajšími produktmi zo strany prevádzkovateľov v rôznych fázach reťazca. Tieto úvahy, ktoré jasne vyplývajú z odôvodnení 5 a 6 toho istého nariadenia, podľa môjho názoru zdôrazňujú, že úroveň rizika je relevantná vždy.

85. Ďalej treba zdôrazniť, že nariadenie č. 1069/2009 ukladá prevádzkovateľom rad povinností v súvislosti s povinnosťou stanovenou v jeho článku 4 ods. 2 Títo prevádzkovatelia musia totiž okrem iného zabezpečiť, aby sa v zariadeniach alebo prevádzkarňach, ktoré riadia, dodržiavali prísne všeobecné hygienické predpisy s cieľom zabrániť akémukoľvek riziku kontaminácie. [39]

[35] Nariadenie č. 1069/2009 vo svojom článku 3 ods. 11 vymedzuje pojem „prevádzkovateľ“ ako „fyzick[ú] alebo právnick[ú] osob[u], ktorá má vedľajší živočíšny produkt alebo odvodený produkt reálne pod svojou kontrolou, vrátane prepravcov, obchodníkov a užívateľov“.

[36] C-21/19 až C-23/19, EU:C:2020:226.

[37] Pozri tiež body 50 a 56 vyššie.

[38] Čo v zásade znamená, že životný cyklus vedľajšieho živočíšneho produktu, ktorý začína zaradením do kategórie 3, musí v prípade, že boli dodržané všetky požiadavky nariadenia č. 1069/2009, a to najmä tie, ktoré sa týkajú rizika, skončiť v tejto kategórii.

[39] Prevádzkovatelia musia z tohto dôvodu zaviesť vhodné mechanizmy na čistenie a dezinfekciu nádob a vozidiel a udržiavať zariadenie v dobrom stave [pozri najmä článok 25 ods. 1 písm. d) a e) nariadenia č. 1069/2009].

Rovnako ako členské štáty prostredníctvom úradných kontrol,[40] tak aj sami prevádzkovatelia sú viazaní povinnosťou dohľadu v celom reťazci činností prostredníctvom vykonávania vlastných kontrol vo svojich prevádzkarňach.[41]

86. Tieto ustanovenia preventívnej povahy do značnej miery vysvetľujú, prečo by také zmeny, o aké ide v spore vo veci samej, mali mať výnimočnú povahu. Okrem toho v prípade, že k takým zmenám dôjde, mal by článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1069/2009 zohrávať zásadnú úlohu a viesť k preradeniu do inej kategórie. Aj keď pripomeniem, že normotvorca formálne nestanovil preraďovanie materiálov,[42] aký by bol dôvod existencie tohto ustanovenia, ak by ho nebolo možné zohľadniť v prípade, že prevádzkovatelia čelia takým zmenám, ktoré znamenajú nedodržanie logiky kategorizácie zavedenej normotvorcom?

87. Po tretie hoci v nariadení č. 1774/2002[43], ktoré predchádzalo súčasnému nariadeniu, podobné ustanovenie neexistovalo, normotvorca vo svojom návrhu nariadenia č. 1069/2009 s cieľom vypracovať metódu, ktorá by bola viac založená na rizikách, vyjadril svoj zámer posilniť primárnu zodpovednosť prevádzkovateľov, pokiaľ ide o požiadavky stanovené týmto nariadením v oblasti hygieny potravín a krmiva.[44]

88. V dôsledku toho sa musí pôvodné zaradenie materiálu do osobitnej kategórie vždy kontrolovať a podľa potreby prispôsobiť zdravotnému riziku, ktoré môže tento materiál predstavovať, a to najmä z dôvodu možnej prítomnosti cudzorodých častíc, alebo rozkladu či znehodnotenia, prípadne z oboch týchto dôvodov.

89. Úvahy uvedené spoločnosťou Toropet a prevzaté vnútroštátnym súdom, ktoré sa týkajú konečného použitia vedľajších živočíšnych produktov ako materiálu kategórie 3, tento záver nevyvracajú.

5. O nerelevantnosti použitia materiálov na účely kategorizácie [článok 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009]

90. Vnútroštátny súd v súvislosti s materiálom zmiešaným s cudzorodými časticami, ako aj s materiálom, ktorý sa rozložil alebo znehodnotil, uviedol tvrdenie, že pôvodné zaradenie ako materiálu kategórie 3 by sa mohlo zachovať so zreteľom na konečné určenie v kategórii 3 (zhodnotenie alebo odstránenie) najmä na iné účely, než je výroba krmiva.[45] Obmedzenie vzťahujúce sa na neexistenciu rozkladu alebo znehodnotenia stanovené v článku 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009 by sa preto malo uplatniť len v rámci použitia materiálu.

91. Uznávam, že takýto výklad nie je na prvý pohľad úplne nezmyselný. Podobne ako Komisia sa však domnievam, že tento výklad by bol v rozpore tak s cieľom, ako aj so štruktúrou nariadenia č. 1069/2009.

40 Pozri článok 4 ods. 3 a článok 45 nariadenia č. 1069/2009, ako aj článok 32 nariadenia č. 142/2011.

41 Pozri článok 28 nariadenia č. 1069/2009.

42 Pozri bod 47 vyššie.

43 Nariadenie (ES) Európskeho Parlamentu a Rady z 3. októbra 2002, ktorým sa stanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa živočíšnych vedľajších produktov neurčených pre ľudskú spotrebu (Ú. v. ES L 273, 2002, s. 1; Mim. vyd. 03/037, s. 92).

44 Pozri návrh nariadenia č. 1069/2009, bod 6 ii) dôvodovej správy.

45 Pozri bod 29 vyššie.

92. Toto obmedzenie stanovené v článku 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009 totiž neznamená, že taký materiál, o aký ide vo veci samej, musí zostať zaradený v kategórii 3. V tejto súvislosti sa články 12, 13 a 14 tohto nariadenia nezaoberajú požiadavkami, ktoré musia byť na účely kategorizácie materiálu splnené,[46] lebo tieto požiadavky sú určené výlučne v článkoch 8 až 10 uvedeného nariadenia.

93. Zohľadnenie konečného použitia materiálu by napokon znamenalo pridanie dodatočnej požiadavky na jeho kategorizáciu, ktorú normotvorca nestanovil, ani nezamýšľal.[47] Konečné použitie vedľajšieho živočíšneho produktu závisí od jeho kategorizácie, a nie naopak.

94. Obmedzenie pridané do článku 14 písm. d) nariadenia č. 1069/2009, podľa ktorého materiál kategórie 3 nesmie byť zmenený rozkladom alebo znehodnotením, pokiaľ je určený na spracovanie a použitie najmä na výrobu krmiva, tak slúži len ako pripomenutie nutnosti, aby tento materiál nepredstavoval neprijateľné riziko pre verejné zdravie a zdravie zvierat.

95. Článok 14 tohto nariadenia preto neohrozuje vnútornú logiku kategorizácie zavedenej normotvorcom v článkoch 7 až 10 uvedeného nariadenia a vyloženú v rámci týchto návrhov.

V. Návrh

96. Vzhľadom na vyššie uvedenú analýzu navrhujem, aby Súdny dvor odpovedal na otázky, ktoré položil Verwaltungsgericht Gera (Správny súd Gera, Nemecko), takto:

Článok 7 ods. 1, článok 9 písm. h) a článok 10 písm. a) a f) nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1069/2009 z 21. októbra 2009, ktorým sa ustanovujú zdravotné predpisy týkajúce sa vedľajších živočíšnych produktov a odvodených produktov neurčených na ľudskú spotrebu a ktorým sa zrušuje nariadenie (ES) č. 1774/2002, sa so zreteľom na článok 4 ods. 2 nariadenia č. 1069/2009 majú vykladať v tom zmysle, že pri vedľajších živočíšnych produktoch pôvodne zaradených ako materiál kategórie 3 v zmysle článku 10 písm. a) a f) posledného uvedeného nariadenia, ktoré sa rozkladom alebo znehodnotením, akým je pleseň alebo hniloba, zmenili alebo sa zmiešali s cudzorodými časticami, akými sú čiastočky omietky alebo drevené piliny, takže uvedený materiál už nie je vhodný na ľudskú spotrebu a/alebo nie je úplne zbavený akéhokoľvek rizika pre zdravie ľudí alebo zvierat, nie je dodržaná úroveň rizika a tieto produkty by sa preto mali preradiť do nižšej kategórie.

[46] Ako som pripomenul v bodoch 54 a 55 vyššie, články 12, 13 a 14 nariadenia č. 1069/2009 sa obmedzujú na stanovenie zoznamov možných použití materiálov kategórie 1 až 3, uvedených v článkoch 8, 9 a 10 tohto nariadenia, ale vždy podľa úrovne rizika, ktoré jednotlivé kategórie predstavujú.

[47] Viedlo by to totiž k protichodným situáciám, keď by sa plesnivý materiál alebo materiál zmiešaný s cudzorodými časticami mal preradiť do kategórie 2, pretože je určený na kŕmne účely, ale zostal by v kategórii 3, lebo môže byť použitý na iné účely.